

8. Provincie midden in de samenleving

Maastricht, juni '24

Provincie midden in de samenleving

Een Provincie die midden in de samenleving staat en op een responsieve en dienstbare manier de urgente Limburgse opgaven gaat beetpakken. Waarbij niemand tot het onmogelijke zal worden gedwongen. In plaats daarvan gaan we als Provincie met elkaar, en samen met alle Limburgers elke dag een beetje beter maken. Tot in de wijken van onze steden en in de haarvaten van ons platteland. Elke regio, elke kern en elke Limburger telt. Daarvoor werken wij samen met onze Limburgse gemeenten, de Rijksoverheid, andere provincies, buurregio's en Brussel en behartigen wij de Limburgse belangen vanuit eigen kracht. Een weerbare en slagvaardige provinciale overheid is daarvoor cruciaal.

Ons beleidskader

Het Statenvoorstel 'Beleidskader Provincie Midden in de Samenleving' ligt voor ter besluitvorming in Provinciale Staten van 24 mei 2024.

Maatschappelijke opgave

Door uitvoering van het beleidskader 'Provincie Midden in de Samenleving 2024-2027' beogen we een meer betrokken overheid te zijn die midden in de samenleving staat, die betrouwbaar en dienstbaar is richting haar inwoners en die in staat is haar eigen ambities waar te maken. De maatschappelijke opgave die daarbij leidend is, is als volgt geformuleerd:

- *een betrokken, betrouwbaar en bekwaam openbaar bestuur in Limburg, dat midden in de samenleving staat en het vertrouwen krijgt van de Limburgers.*

Aan de hand van indicatoren maken we zichtbaar hoe het over de lange termijn (trendmatig) gesteld is met deze maatschappelijke opgave.

Indicator 1: Tevredenheid Limburgers over het functioneren van de democratie in Limburg (in ontwikkeling).

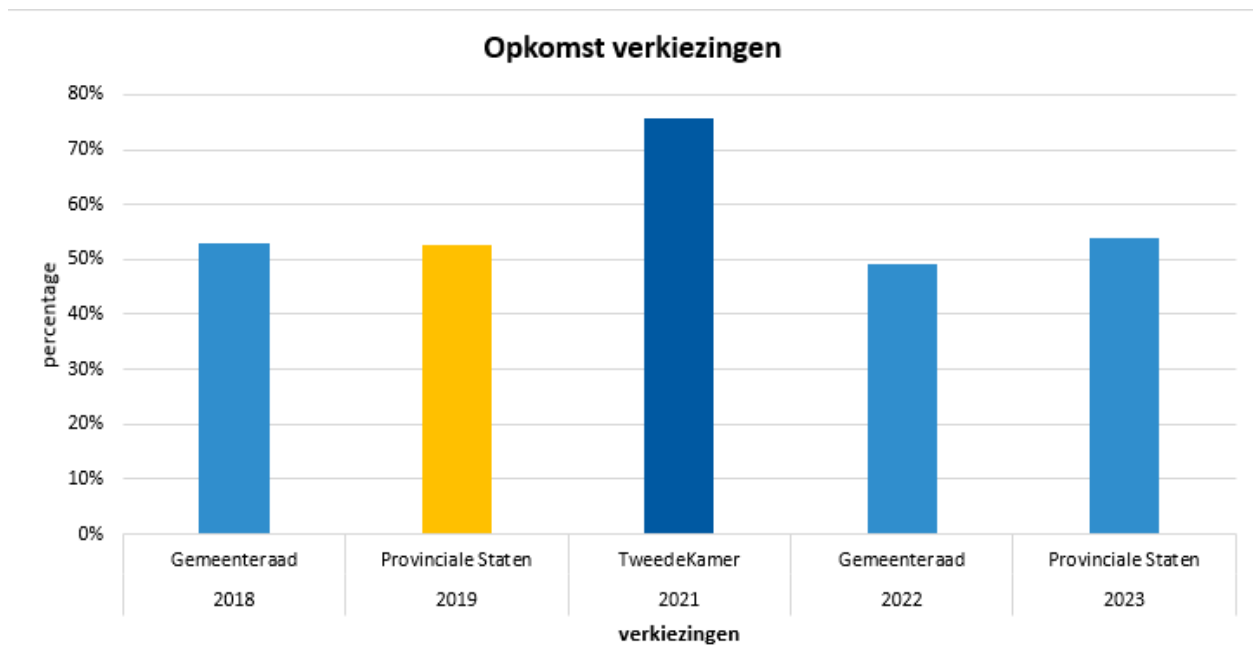
Bron: PWKO

Indicator 2: Het vertrouwen van Limburgers in personen en instellingen binnen de Limburgse overheid (in ontwikkeling).

Bron: PWKO

Indicator 3: Opkomst Provinciale Statenverkiezingen (BBV).

Bron: Kiesraad

Opkomst	2019	2023
Limburg	53%	54%
Nederland	56%	58%

Wat willen we bereiken?

8.1. Regio Deals

De Provincie draagt zorg voor een goed openbaar bestuur, waarbij bekwaamheid, kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van bestuur sleutelementen zijn. In het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving is het kader en de uitwerking geschetst voor de periode 2024-2027. Daarmee geven wij tevens invulling aan de wijze waarop wij willen werken met onze Limburgse gemeenten als het gaat om regionale samenwerking (Regio Deals en Elke Regio Telt).

Daarbij streven wij de volgende doelstelling na:

- In 2027 wordt de Provincie Limburg door gemeenten (individueel en in regioverband) ervaren als een betrokken partner voor de regiodeals en voor de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht;

Wat merkt de Limburger ervan?

Indicator 1: Ervaren partnerschap van gemeenten binnen de regiodeals (*in ontwikkeling*).

Bron: Evaluaties Regio Deal Noord-Limburg en Regio Deal Midden-Limburg (kwalitatief)

Indicator 2: Voortgang in het behalen van de gestelde doelen in de Regio Deal Convenanten voor Midden-Limburg en Noord-Limburg (5e tranche Regio Deals) (*in ontwikkeling*).

Bron: Jaarlijkse voortgangsrapportages Regio Deal Noord-Limburg en Regio Deal Midden-Limburg

Indicator 3: Aantal projecten waarin Provincie Limburg projectpartner is voor de Regio Deals Parkstad 2.0 en Westelijk Zuid-Limburg (4e tranche Regio Deals) (in ontwikkeling).

Bron: Data beleidscluster

Wat gaan we daarvoor doen?

8.1.1. Regio Deals

Omschrijving

Wij zijn als provincie partner voor die regio's die een nieuwe propositie willen indienen voor 5e en 6e tranche Regio Deals van de Rijksoverheid. Dit betreft de laatste twee tranches. Voor de reeds in februari 2023 (bij de 4e tranche) toegekende Regio Deals voor Parkstad en Centraal-westelijk Zuid-Limburg zijn wij op projectbasis partner om die initiatieven te ondersteunen die passen binnen de inhoudelijke contouren van het coalitieakkoord. Daarnaast maken we als provincie de verbinding met het aspect bekwaam openbaar bestuur en bestuurlijke vernieuwing in relatie met de regiodeals in Zuid-, Midden- en Noord-Limburg.

Kwaliteit

Met de Regio Deal gaan Rijk en Regio een duurzaam partnerschap aan om de opgave die in de regio speelt gezamenlijk aan te pakken. De inzet is dat de middelen van het Rijk en haar regionale partners als een vliegwiel functioneren voor andere investeringen in de regio en een sterke regionale samenwerking. De bijdragen van het Rijk zijn bedoeld als een tijdelijke en eenmalige impuls voor regionale ontwikkeling met een duurzaam effect, waarbij structurele exploitatiekosten van lange termijn investeringen geborgd moeten zijn.

Wij zijn volwaardig partner in de toegekende 5e tranche (2024) van de Regio Deals voor Midden-Limburg en Noord-Limburg en projectpartner voor de tweede Regio Deals in Zuid-Limburg uit de 4e tranche (2023). Samen met de vier regio's en alle maatschappelijke partners werken wij aan projectinvesteringen in de brede welvaart van Limburg en bieden ondersteuning in het versterken van de regionale uitvoeringskracht.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

De Regio Deals van Zuid-Limburg west en Parkstad Limburg zijn in de vierde tranche gehonoreerd. Vóór 1 november 2023 moesten proposities voor de vijfde tranche Regio Deals ingediend worden bij het Rijk. Beide Limburgse aanvragen van Midden-Limburg en Noord Limburg zijn in samenwerking met de

Provincie opgesteld en ondersteund. Provinciale Staten zijn hierover geïnformeerd op 26 oktober 2023 (zie DOC-00562726). Het Kabinet heeft beide voorstellen gehonoreerd op 9 februari 2024 (zie DOC-00616714). De gereserveerde rijksbijdrage voor de Regio Deal Midden-Limburg is € 20 mln. en de rijksbijdrage voor de Regio Deal Noord-Limburg is € 10 mln. (incl. btw). Deze voorgenomen rijksbijdragen dienen door de 'regio' (samenwerkende gemeenten en provincie) van een evenredige cofinanciering voorzien te worden. Uitgegaan wordt van een voorgenomen provinciale bijdrage van maximaal €10 mln. voor de Regio Deal Midden-Limburg en maximaal € 5 mln. voor de Regio Deal Noord-Limburg. Uitgangspunt daarbij is onder meer een minimaal gelijke publieke cofinancieringsbijdrage van de regio (zijnde de samenwerkende gemeenten) en een gelijkwaardig partnerschap in zowel inhoudelijke samenwerking als governance. Provinciale Staten zijn hierover op 17 april 2024 geïnformeerd (zie DOC-00640037).

De procedure om te komen tot een regio deal is vergelijkbaar met de vorige tranches regio deals. De proposities worden vanaf nu uitgewerkt in een convenant tussen Rijk, Provincie en samenwerkende gemeenten rond de zomer 2024, welke in het najaar van 2024 formeel ook ondertekend worden. Wat betreft de inhoudelijke onderbouwing en bijbehorend financiële verdeling over programmalijnen per regio deal, is het nog op te stellen convenant leidend. Daarnaast zullen wij als Provincie ook formele afspraken maken met beide regio's die wij vastleggen in twee samenwerkingsovereenkomsten. De financiële inzet behorend bij de convenanten zal verwerkt worden in het voorstel voor de Begroting 2025.

Tijd (indicator)

Geld

Bij de Voorjaarsnota wordt de begroting voor het product Regiodeals structureel verhoogd met € 0,02 mln. vanwege de CAO-bijstelling van de personeelskosten. De geplande activiteiten van dit jaar kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Geld (indicator)

Wat willen we bereiken?

8.2. Betrouwbare en integere overheid

In het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving is het kader en de uitwerking geschetst voor de periode 2024-2027. Daarmee geven wij invulling aan de wijze waarop wij willen werken voor de Limburgers, hoe wij samenwerken met onze Limburgse gemeenten en andere overheden, en hoe wij ons daarop als provinciale organisatie organiseren en willen verbeteren. Provincies hebben de wettelijke taak om op onderdelen toezicht te houden op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap. Dit betreft het toezicht op de gemeentefinanciën, huisvesting vergunninghouders, informatie- en archiefbeheer, onderdelen van ruimtelijke ordening en erfgoed. Daarnaast heeft de Provincie Limburg een relatief grote historisch gegroeide rol binnen de bestuurlijke regionale ecosystemen in Limburg. Ook

onderhouden wij goede contacten met andere provincies, onder anderen via het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Op het gebied van bestuurscultuur en integriteit zijn aan het einde van de vorige bestuursperiode betekenisvolle stappen gezet in antwoord op de bestuurscrisis; deze zetten we in 2023-2027 onverminderd voort en werken we verder uit. Ook op het gebied van veiligheid en ondermijning geldt ook dat we voortbouwen op reeds gezette stappen. De Provincie Limburg richt zich in deze aanpak van ondermijning en oneigenlijke beïnvloeding op zowel de eigen provinciale organisatie als ook op het ondersteunen van de gemeenten. De Provincie zet in op een actieve lobby richting de bestuurscentra in Den Haag en Brussel en werkt actief samen met de buurlanden.

Daarbij streven wij de volgende doelstellingen na:

- in 2027 wordt de Provincie Limburg als meer dienstbaar en als beter benaderbaar ervaren door de Limburgers t.o.v. de 0-meting in 2024;
- in 2027 wordt de Provincie Limburg door gemeenten (individueel en in regioverband) ervaren als een betrokken partner voor de regiodeals en voor de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht;
- in 2027 zijn de geplande activiteiten voor een weerbare overheid in uitvoering binnen de provinciale organisatie, conform de checklist 'Limburgse norm' (ten opzichte van de 0-meting 2024);
- in 2027 is de provinciale organisatie beter toegerust op de grote opgaven door ontwikkelingen binnen de organisatie.

Wat merkt de Limburger ervan?

Indicatoren bij 'in 2027 wordt de Provincie Limburg als meer dienstbaar en als beter benaderbaar ervaren door de Limburgers t.o.v. de 0-meting in 2024'

Indicator 1: Ervaren dienstbaarheid Provincie (in ontwikkeling).
Bron: te ontwikkelen

Indicator 2: Ervaren benaderbaarheid Provincie (in ontwikkeling).
Bron: te ontwikkelen

Indicatoren bij 'in 2027 wordt de Provincie Limburg door gemeenten (individueel en in regioverband) ervaren als een betrokken partner voor de regiodeals en voor de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht'

Indicator 3: Ervaren partnerschap van gemeenten binnen de versterking van de gemeentelijke uitvoeringskracht (*in ontwikkeling*).
Bron: te ontwikkelen via aanpak en versterken Gemeentelijke Uitvoeringskracht Nieuwe stijl (GUN)

Indicator 4: Preventief toezicht gemeenten (% onder preventief toezicht) (BBV).
Bron: Kurtosis

Indicator bij 'in 2027 zijn de geplande activiteiten voor een weerbare overheid in uitvoering binnen de provinciale organisatie, conform de checklist 'Limburgse norm' (ten opzichte van de 0-meting 2024)'

Indicator 5: Verbetering die zichtbaar is in de checklist 'Limburgse norm' (*in ontwikkeling*)
Bron: Checklist Limburgse Norm RIEC

Indicator bij 'in 2027 is de provinciale organisatie beter toegerust op de grote opgaven door ontwikkelingen binnen de organisatie'

Indicator 6: Omschrijving organisatieontwikkelingen op in ieder geval het gebied van personeelsbestand, kennis, digitalisering en concernstandaarden
Bron: n.t.v. (kwalitatief)

Wat gaan we daarvoor doen?

8.2.1. Bestuurlijke verhoudingen

Omschrijving

De provincie draagt zorg voor een goed openbaar bestuur, waarbij bekwaamheid, kwaliteit, betrouwbaarheid en toegankelijkheid van bestuur sleutelementen zijn. In het beleidskader Provincie Midden in de Samenleving is het kader en de uitwerking geschetst voor de periode 2024-2027. Daarmee geven wij invulling aan de wijze waarop wij willen werken voor de Limburgers, hoe wij samenwerken met onze Limburgse gemeenten en andere overheden, en hoe wij ons daarop als provinciale organisatie organiseren willen verbeteren. De provinciale doelenboom behorend bij het beleidskader is vertaald in deze Voorjaarsnota inclusief de bijbehorende indicatoren.

Provincies hebben de wettelijke taak om op onderdelen toezicht te houden op gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en het Waterschap. Dit betreft het toezicht op de gemeentefinanciën, huisvesting vergunninghouders, informatie- en archiefbeheer, onderdelen van ruimtelijke ordening en erfgoed. Daarnaast heeft de Provincie Limburg een relatief grote historisch gegroeide rol binnen de bestuurlijke regionale ecosystemen in Limburg. Ook onderhouden wij goede contacten met andere provincies, onder anderen via het Interprovinciaal Overleg (IPO).

Kwaliteit

- In deze periode maken we plannen voor bestuurlijke vernieuwing (jongerenparticipatie, participatieverordening, transparante informatievoorziening), die ervaringen opleveren voor het functioneren als dienstbare en responsieve overheid (instellen provinciale contactfunctionaris, pilots VTH-beleid en uitvoering) en waarin de mens centraal staat. We betrekken PS in de voorbereiding en later dit jaar worden plannen en aanpak aan PS aangeboden met daarbij ook de financiële vertaling.
- In deze periode ondersteunen we de decentrale overheden in de regio's Zuid-, Midden en Noord-Limburg met bestuurlijke versterking gericht op samenwerking en uitvoeringskracht. Daartoe ontwikkelen wij scenario's voor uitvoeringskracht voor gemeenten. De voorbereidingen zijn inmiddels in volle gang.
- Wij participeren in het vervolg van de Rijksaanpak voor Elke Regio Telt! in de regio's Zuid-Limburg, Midden-Limburg en Noord-Limburg waarbij we de Limburgse belangen indienen als het gaat om herijking van de rijks-investeringslogica en het benodigde regionale maatwerk binnen Limburg en daarbij horende rijksondersteuning.
- Wij zullen waar mogelijk de regeldruk terugdringen en eigen procedures vereenvoudigen en doorlooptijden versnellen in het brede provinciale beleid.

- We vertegenwoordigen de Provincie Limburg in alle lagen van het IPO.
- We voeren onze wettelijke taken van het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) adequaat uit.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

- Voor de bestuurlijke vernieuwing in de ontwikkeling richting een responsieve overheid zal in 2023 - 2027 een fundament gelegd worden. In 2024 wordt gestart met pilots responsieve overheid. In 2027 zijn deze pilots geëvalueerd, waarbij de evaluatie heeft geleid tot concrete voorstellen voor de inrichting van een responsieve overheid.
- Het versterken van de gemeentelijke uitvoeringskracht kent een gefaseerde aanpak waarbij de basis is gelegd in 2023 en tot aan de Provinciale verkiezingen 2027 uitvoering zal krijgen. In 2024 zal gestart worden met een pilot op schaal Zuid-Limburg, mede in de vorm van het aanstellen van een onafhankelijk verkenner. Daarnaast volgt er een onderzoek naar de mogelijkheden tot versterking van de uitvoeringskracht van gemeenten in Zuid-Limburg.
- Wij nemen deel aan de 'regiodialogen' die door het Ministerie van BZK in de periode april - juni 2024 worden georganiseerd vanuit de rijksaanpak Elke Regio Telt. Deze dialoogdagen bieden input voor de rijksoverheid voor het nieuwe beleid van het nog te vormen Kabinet.
- Wij organiseren een werksessie met Provinciale Staten over het terugdringen van regeldruk in 2024 waarbij ook ervaringen en expertise uit de samenleving wordt betrokken om te komen tot een brede aanpak in het terugdringen van regeldruk.
- De vertegenwoordiging in het IPO en de uitvoering van het IBT betreffen doorlopende activiteiten.

Tijd (indicator)

Geld

In deze Voorjaarsnota vragen we ophoging met € 0,62 mln. van het product Bestuurlijke verhoudingen vanwege:

- een structureel bedrag van € 0,21 mln. actualisering van de raming van de voorziening APPA (Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers) conform de berekening van de Algemene Pensioen Groep (APG);
- indexering van de Statenvergoedingen ad. € 0,03 mln. ;
- tijdens de Presidiumvergadering van 05-04-2024 is besloten om de bijdrage van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) met ingang van 2023 structureel te verhogen met € 0,02 mln. , derhalve is de begroting 2024 verhoogd met € 0,04 mln.

De dekking van de bovengenoemde begrotingswijzigingen vindt plaats uit het begrotingsresultaat.

Verder stijgt de begroting van dit product met € 0,34 mln. in verband met de CAO-bijstelling van de personeelskosten.

Geld (indicator)

8.2.2. Grensoverschrijdende samenwerking

Omschrijving

In Limburg is de grens met onze burens nooit ver weg. En dat heeft impact. Of het nou gaat om de stikstofdepositie uit het buitenland, internationale acquisities, onze grensoverschrijdende treinverbindingen, samenwerking met bijvoorbeeld RWTH Aachen en de Brightlands-campusen, de GrensInfoPunten (GIP's) en arbeidsbemiddeling of de kwaliteit en kwantiteit van de Limburgse wateren. Wij zoeken vanuit de inhoudelijke aandachtsvelden actief de samenwerking met onze buurregio's en Europese instellingen op. We behartigen de Limburgse belangen in nauw overleg en goede verstandhouding met onze burens. We zijn vertegenwoordigd in verschillende gremia via het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel en de Grenspost Düsseldorf. Ook leveren we een financiële bijdrage aan drie Euregio's.

Kwaliteit

Het Limburgs belang is op alle relevante bestuurlijke en ambtelijke niveaus optimaal gediend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Conform planning.

Tijd (indicator)

Geld

Bij de Voorjaarsnota wordt de begroting voor dit product structureel verhoogd met € 0,06 mln. vanwege de CAO-bijstelling van de personeelskosten. De geplande activiteiten van dit jaar kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Geld (indicator)

8.2.3. Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn

Omschrijving

De kern van het internationaliseringsbeleid van Limburg ligt in de brede samenwerking met de directe buurlanden Duitsland en België en hun grensregio's. In de samenwerking met Noordrijn-Westfalen wordt in een breed partnerschap met Rijk, Land, grensprovincies, Bezirke en Euregio's gewerkt aan de bilaterale samenwerking via onder andere een jaarlijkse Grenslandconferentie en een Grenslandagenda. Limburg is nauw betrokken bij de voorbereiding en uitvoering hiervan. De samenwerking met Vlaanderen krijgt gestalte via het regionaal bestuurlijk grensregio-overleg dat twee keer per jaar bijeenkomt. Het kader voor de samenwerking met Wallonië wordt gevormd door een routekaart die Nederland en Wallonië in 2022 overeenkwamen. Daarnaast vervult de Provincie Limburg de rol van Managementautoriteit van Interreg Euregio Maas-Rijn.

Kwaliteit

Het Limburgs belang is op alle relevante bestuurlijke en ambtelijke niveaus optimaal gediend.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Conform planning

Tijd (indicator)

Geld

Bij de Voorjaarsnota wordt de begroting voor dit product structureel verhoogd met € 0,08 mln. vanwege de CAO-bijstelling van de personeelskosten. De geplande activiteiten van dit jaar kunnen worden uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Geld (indicator)

8.2.4. Externe relaties en Public Affairs

Omschrijving

Provincie Limburg ziet zich geconfronteerd met steeds grotere en complexere opgaven, die (deels) door het rijk bij de regionale overheden worden belegd. Daarnaast ligt er een ambitieus Limburgs collegeakkoord, met duidelijke economische en maatschappelijke accenten, die vragen om ondersteunend nationaal en Europees beleid en om additionele middelen uit nationale en Europese fondsen. De optelsom hiervan maakt dat het belangrijker is dan ooit om vanuit het Gouvernement en de brede Limburgse regio doelgericht en strak georganiseerd lobby te bedrijven. Deze lobby dient om te komen tot de juiste beleidsbeslissingen en tot de invulling van de benodigde randvoorwaarden, waaronder nadrukkelijk ook het beschikbaar komen van additionele fondsen. Want de opgaven en ambities zijn dusdanig dat provincie Limburg deze niet allemaal uit eigen middelen kan realiseren.

Reden voor de Provincie om zich zowel op het gebied van fondsenwerving als in het domein van de lobby (Public Affairs en externe relaties) sterker te organiseren. Een effectieve fundraising aanpak richting Brussel en Den Haag vraagt om selectiviteit van proposities en een proactieve samenwerking met onze partners. Deze fundraisingaanpak wordt ontwikkeld en geïntensiveerd met een onlangs gestart kernteam fundraising. Op basis van de beleidskaders is er een eerste stap gezet in prioritering en fasering van dossiers die kansrijk zijn voor bijdragen uit externe fondsen. Per dossiers worden vanuit de systematiek van projecttafels een projectportfolio opgezet, kansrijke calls in beeld gebracht en aanvragen ingediend in samenwerking met externe partners. Hierbij wordt nadrukkelijk ingezet op de Regionale EU-programma's (OPZuid, Interreg en NSP-GLB), omdat de Provincie hier een bestuurlijke rol heeft voor wat betreft toekenning van middelen. Bovendien wordt aan de voorkant de uitwerking van proposities gestimuleerd met de inzet van procesmiddelen. De fundraisingaanpak wordt versterkt door dossiers met elkaar te verbinden en vanuit een integrale insteek proposities te ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is de integrale wijkaanpak, die nu verder verkent en uitgewerkt zal worden. In de najaarsnota van 2024 zal in het kader van de P&C cyclus gerapporteerd worden over de voortgang van de prioritering.

Ten aanzien van de lobby is de versterking via een programma in Q3 van 2023 ingezet. De basis daarvoor zijn de vastgestelde prioritaire lobbydossiers die door de lobbyoffice in samenwerking met programmamanagers en de PA posten worden uitgewerkt. Daarbij gebruikmakend van beschikbare eigen expertise (bijvoorbeeld in de posten die de Provincie al geruime tijd heeft in Den Haag, Brussel en Düsseldorf), en waar nodig in specifieke dossiers ook van in te huren externe expertise. Ook wordt gewerkt met kernteams op clusteroverstijgende onderwerpen. Een goed voorbeeld is de samenwerking rond het meerdaagse Einstein Telescope werkbezoek in Brussel. Ook ligt de focus op intensivering van contacten met departementen, zodat de provincie al eerder in beleids- en besluitvormingsprocessen inbreng kan leveren.

Parallel aan de nieuwe lobbyaanpak van de provincie wordt samen met de belangrijkste stakeholders in de regio gewerkt aan gezamenlijke afgestemde lobby-inspanningen bij relevante dossiers. Dit gebeurt onder de vlag van Brightlands, dat hiermee uitgroeit tot hét merk dat symbool staat voor het innovatieve Limburg (in al haar economische en maatschappelijke facetten). De Provincie verzorgt ook hiervan de coördinatie en de bijbehorende werkzaamheden zijn onderdeel van het takenpakket van de lobbyoffice.

Democratie in Nederland is een groot goed en vastgelegd in artikel 10 van onze grondwet. De Oekraïne-oorlog doet ons beseffen dat vrede en vrijheid niet vanzelfsprekend zijn. Herdenken en Vieren moeten we voor onze generaties onderhouden en blijven hernieuwen.

In 2024 beleeft Limburg twee langrijke mijlpalen rondom de herdenking en viering van 80 jaar vrijheid. Op 5 mei heeft in Roermond de Nationale Viering Bevrijdingsdag 2024 en de 5 Mei-lezing plaatsgevonden. Op 12 september vindt de Nationale start herdenking 80 jaar vrijheid plaats in Mesch, als eerste bevrijde dorp in Nederland. Beide mijlpalen kennen een grote nationale en internationale uitstraling en vragen om intensieve ondersteuning zowel inhoudelijk als financieel. De middelen die reeds zijn vrijgemaakt voor de periode 2024-2025 waarin 80 jaar bevrijding wordt gevierd, worden daarom in 2024 ingezet en bij de begroting 2025 worden de additionele kosten benodigd voor het jaar 2025 in beeld gebracht.

Het herdenkingsjaar beleven we door middel van verhalen over verzet, getuigenissen, dagboeken, foto's, oorlogsgraven, daderserfgoed etc. De Provincie, en in het bijzonder de Gouverneur, blijft jaarlijks met jongeren, ouderen en veteranen stilstaan bij aansprekende rituelen en ceremonies, plechtigheden, educatieve activiteiten en bevrijdingsconcerten en -feesten. In de periode 2024-2027 onderstrepen we dat vrijheid geen gegeven is. In hernieuwd herdenken en vieren, staan we ook stil bij de dieperebetekenis van vrijheid door bevrijd te zijn: "Leven met vrijheid".

Kwaliteit

De Limburgse belangen worden op alle relevante bestuurlijke niveaus (interprovinciaal, nationaal en Europees) zodanig gediend, dat beleidsmatig en financieel optimale randvoorwaarden ontstaan voor het vervullen van de provinciale opgaven en ambities.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Het behartigen van de Limburgse belangen is een doorlopend proces, zonder tijdshorizon. Het ondersteunende programma voor de nieuwe lobby-aanpak loopt van 1 september 2023 tot 1 september 2024.

De voorbereidingen voor 80 jaar bevrijding zijn eind 2023 gestart. De uitvoering vindt plaats van 5 mei 2024 en loopt tot medio 2025.

Tijd (indicator)

Geld

Bij de Voorjaarsnota wordt de begroting voor dit product verhoogd met € 0,27 mln. vanwege:

- GS-besluit van 23-04-2024 om € 1,50 mln. procesmiddelen fundraising beschikbaar te stellen voor de periode 2024-2027. Hiervan is € 0,25 mln. opgenomen in 2024. Dekking vindt plaats uit de programmareserve Onvoorzien uitgaven.

- De CAO-bijstelling van de personeelskosten met € 0,02 mln.

Geld (indicator)

8.2.5. Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid

Omschrijving

Rijks- en veiligheidstaken

De Commissaris van de Koning (CdK) voert zijn Rijkstaken – gebaseerd op zijn ambtsinstructie – uit. Deze rijkstaken behelzen onder meer Openbare Orde en Veiligheid, burgemeesterszaken & bestuurlijke verhoudingen, bestuurlijke integriteit gemeenten/ waterschap, Koninklijke Onderscheidingen & Predicaten, grenskwesties en worden separaat verantwoord aan de Rijksoverheid. Ook kan de CdK als Rijksorgaan een specifieke opdracht krijgen. Denk hierbij aan de rijksopdracht vluchtelingen, stikstof en grensoverschrijdende samenwerking.

Integriteit

De Commissaris van de Koning heeft op grond van de Provinciewet en zijn ambtsinstructie de verantwoordelijkheid de bestuurlijke integriteit te bevorderen. Deze verantwoordelijkheid valt uiteen in twee onderdelen:

- 1) De integriteit in eigen huis, de Provincie Limburg, waar het de ambtelijke organisatie, het college van GS en Provinciale Staten betreft (provinciewet).
- 2) De zorgplicht naar Gemeenten en Waterschap in Limburg (Rijkstaak).

Weerbare overheid

Naast bovenstaande taken is de CdK verantwoordelijk voor 'weerbare overheid', waarbinnen Veilige Publieke Dienstverlening (VPD), aanpak van ondermijning (o.a. Bibob, samenwerking RIEC), integriteit en bestuurscultuur worden ingezet. Provinciale (wettelijke) taken en rijkstaken gecombineerd uitgevoerd. De provinciale inzet voor een weerbare overheid en tegen ondermijning van het openbaar bestuur wordt de komende tijd verder geïntensiveerd.

Kwaliteit

Rijkstaken: worden doorlopend uitgevoerd.

In april 2024 is “de propositie van Limburg op de Asielopgave - Een middellang termijnperspectief” gepubliceerd. Hierin is door de LiRT aangegeven hoe we met de Asielopgave in Limburg willen omgaan.

Integriteit: doorontwikkeling en borgen integriteitsbeleid en integriteitsbesef door middel van acties op het gebied van preventie, morele oordeelsvorming en handhaving binnen de ambtelijke en politiek-bestuurlijke

provinciale omgeving. Binnen de Stuurgroep Kwaliteit Openbaar Bestuur Limburg is er aandacht voor Integriteit, Bestuurscultuur en Weerbare Overheid.

Weerbare overheid en bestuurscultuur: in 2024 is gestart met de implementatie handreiking Limburgse Norm in de provinciale organisatie. Tevens vindt in 2024 de uitbreiding van de onderzoekscapaciteit Bibob plaats gebaseerd op de hernieuwde Beleidslijn Bibob. En blijvende inzet op VPD en uitvoering van Kwaliteit openbaar bestuur.

Kwaliteit (indicator)

Tijd

Conform planning.

Tijd (indicator)

Geld

Bij de Voorjaarsnota wordt de begroting voor dit product verhoogd met € 0,27 mln. vanwege:

- Het Rijk heeft voor 2024 € 0,23 mln. beschikbaar gesteld voor uitvoeringskosten Limburgse Regietafel (LiRT) ter coördinatie van de asielopgave. Dit bedrag wordt zowel bij de lasten als bij de baten aan de begroting toegevoegd.
- De CAO-bijstelling van de personeelskosten met € 0,08 mln.

Geld (indicator)

Grond- en vastgoedbeleid

De nieuwe Nota Grond- en vastgoedbeleid is in voorbereiding. Onderdeel van dit beleid is het nadrukkelijk inzetten van het instrument anticiperende aankopen (t.b.v. oplossen ruimtelijke puzzel, verkrijgen ruilgronden en het -waar mogelijk- voorkomen van grondspeculatie en prijsopdrijving). Om in de praktijk hier uitvoering aan te kunnen geven is de beschikbaarheid van voldoende financiële middelen noodzakelijk. Dit betekent enerzijds de inzet van middelen om aankopen te financieren. Anderzijds om eventuele risico's af te dekken. Ook dienen er procesmiddelen ter beschikking te zijn om projecten te ontwikkelen dan wel te realiseren. Met het in het kader van strategisch portfoliomanagement meer inzetten op het strategisch aankopen van gronden zal het revolverend krediet ad € 22,1 miljoen dat Provinciale Staten in 2014 voor anticiperende aankopen beschikbaar heeft gesteld intensiever worden

ingezet. Hiervoor is het nodig om dit krediet significant te verruimen en er zal derhalve een separaat voorstel aan PS voorgelegd worden. Opgemerkt wordt dat een verruiming van het krediet geen invloed heeft op de vermogensomvang van de Provincie en het begrotingssaldo. Wel verandert het risicoprofiel van de Provincie.

Wat mag het kosten?

In deze Voorjaarsnota 2024 wordt het budget van programma Provincie midden in de samenleving bijgesteld.

We voegen € 1,35 mln. aan de lasten van de exploitatiebegroting 2024 toe.

Een bedrag van € 0,26 mln. aan noodzakelijke budgetophogingen wordt jaarlijks door het begrotingsresultaat opgevangen:

- ophoging van de statenvergoedingen i.v.m. indexeringen;
- toevoeging voorziening APPA cf. berekening APG;
- verhoging budget Zuidelijke Rekenkamer.

Verder is in de begroting 2024 € 0,25 mln. toegevoegd voor Fundraising door aanwending van de programmareserve.

Tenslotte is voor de Provinciale Regietafels € 0,25 mln. Rijksmiddelen ontvangen. Deze worden zowel aan de lasten, als aan de baten in de begroting 2024 toegevoegd.

Het nadelige exploitatieresultaat van deze begrotingswijziging ad € 0,87 mln. heeft grotendeels betrekking op de CAO-bijstelling van de personeelskosten en wordt gedekt uit de algemene dekkingsmiddelen (programma 9. Financiën en overhead).

Voor nadere details verwijzen we naar de toelichtingen op product-niveau bij 'Wat gaan we daarvoor doen? (Variabele Geld)'.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Gewijzigde begroting 2024 tot Voorjaarsnota	Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2024	Begroting 2024 na wijziging
Lasten			
8 Provincie midden in de samenleving			
8.1 Regiodeals			
8.1.1 Regiodeals			
68037 Doorberekende personeelskosten	360	20	380
69129 Center Court voor Gezondheid	1.357	0	1.357
69333 T1P1 Brightl Institute Future of Farming	9.777	0	9.777
69336 T2P5 Programma jeugd voeding en gezondheid	599	0	599
69337 T3P6 Fieldlab Future Farming	365	0	365
69338 T3P7 Fieldlab voeding en gezondheid	330	0	330
69339 T3P8 Fieldlab Techn Innovations smart I	314	0	314
69340 T3P9 Fieldlab grensoverschr ondernemen	255	0	255
69349 T5P18 Duurzaamheid circulariteit Fontys	56	0	56
69471 T1P21 Poultry Research Center	1.000	0	1.000
69473 T1P23 Ontwerp Food Factory Pilot Plant	350	0	350
69474 T1P24 Shared Facilities RD productontw	1.300	0	1.300
69475 T2P25 LIFI	645	0	645
69476 T3P26 Regio in de rugzak	416	0	416
69480 T4P31 Groene en rode spoor vakantiewon	400	0	400
69481 T4P32 Aanpak synth Drugscrimin fase 2	446	0	446
69482 T4P33 KVO gecertificeerd buitengebied	111	0	111
69483 T4P34 Restorative justice in NLimburg	74	0	74
69484 T4P35 Toek locaties stoppende agr ond	108	0	108
69489 Procesmiddelen VATkosten	265	0	265
69761 T1P42 Brightlands Next Generation Farming	3.470	0	3.470
69887 Investeringsagenda NoordLimburg	1.750	0	1.750
Totaal 8.1.1 Regiodeals	23.748	20	23.767
Totaal 8.1 Regiodeals	23.748	20	23.767
8.2 Betrouwbare en integere overheid			
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen			
63216 Uitbestede werkzaamheden	29	0	29
63217 Werkbezoekenconferenties	15	0	15
63219 Rekenkamer	360	40	400
63234 Interbestuurlijk toezicht	46	0	46
63244 IPO Interprovinciaal overleg	1.825	0	1.825
63384 Werkbudget toezicht Gemeentefinancin	5	0	5
63415 Bestuurskracht versterken	358	0	358
63665 Werkbudget Controlecommissie	68	0	68
65108 Limburg agenda	90	0	90

8. Provincie midden in de samenleving

Exploitatie	Gewijzigde begroting 2024 tot Voorjaarsnota	Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2024	Begroting 2024 na wijziging
65322 Apparaatskosten verg Statenlidmaatschap	1.320	25	1.345
65737 Fractievergoedingen	820	130	950
65738 Overige kosten Griffie	11	0	11
65740 Reis en verblijfkosten PS	109	0	109
65741 Representatiekosten PS	14	0	14
65743 ICTkosten PS	9	0	9
65744 Apparaatskosten salariskosten Griffie	1.266	135	1.401
65745 Reis en verblijfkosten Griffie	17	0	17
65746 Vorming en opleiding Griffie	18	0	18
65800 Representatie Griffie	2	0	2
65938 Accountantskosten onderzoek Jaarstukken	143	0	143
66073 Toevoegingvrijval voorziening APPA	751	211	962
67173 Doorberekende personele lasten GS	1.177	0	1.177
67174 Doorberekende pers lst vml bestuur	375	0	375
67743 Integriteit PS	37	0	37
67744 Onvoorziene uitgaven PS en Griffie	11	0	11
67988 Kapitaallasten	26	0	26
68071 Doorberekende personeelskosten	3.780	205	3.985
68353 PSGS Keuken	74	0	74
68373 Mobiele telefonie Provinciaal Bestuur	9	0	9
68374 RV GS binnenland	563	0	563
68378 RV GS Buitenland	13	0	13
68380 Repr Protocol en decorum	19	0	19
68381 Repr Provinciaal bestuur	151	0	151
68506 Mobiele telefonie Griffie	4	0	4
68581 Leasetermijnen wagenpark Bestuur	170	0	170
68591 Brandstof wagenpark Bestuur	51	0	51
68823 Bijdrage oplossen Zeelandproblematiek	754	0	754
69142 Vergoeding burgercommissieleden	165	-130	35
69231 SIS webcast en notulen	108	0	108
69259 Scholing PS	25	0	25
69564 Referendumcommissie	45	0	45
69848 DU Veilig Wonen	7	0	7
Totaal 8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	14.841	615	15.456
8.2.2 Grensoverschrijdende samenwerking			
63246 Euregio MaasRijn	137	0	137
63247 Euregio RijnMaasNoord	39	0	39
63248 Euregio RijnWaal	15	0	15
65818 Huis Nederlandse Provincies Brussel	80	0	80

8. Provincie midden in de samenleving

Exploitatie	Gewijzigde begroting 2024 tot Voorjaarsnota	Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2024	Begroting 2024 na wijziging
68069 Doorberekende personeelskosten	1.091	59	1.150
Totaal 8.2.2 Grensoverschrijdende samenwerking	1.361	59	1.420
8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn			
67631 Internationalisering	105	0	105
68068 Doorberekende personeelskosten	1.405	76	1.481
68132 Management Autoriteit Interreg VA EMR	304	0	304
69631 Management Autoriteit Interreg VI	200	0	200
Totaal 8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn	2.014	76	2.090
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs			
60943 Bevrijdingsfestival Limburg	33	0	33
63242 Public affairs	285	0	285
67022 Regiobranding Limburg	1.940	0	1.940
68072 Doorberekende personeelskosten	393	21	414
69804 Bevrijdingsdag 2024 en 80 jaar bevrijding	880	0	880
69883 Project Nachtegaal	300	0	300
69963 Procesmiddelen Fundraising	0	250	250
Totaal 8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	3.830	271	4.101
8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid			
63229 Grenspalen	9	0	9
65568 Integriteit	42	0	42
67752 Rijks en veiligheidstaken CdK	662	0	662
68070 Doorberekende personeelskosten	1.481	80	1.561
69404 Aanpak weerbaar bestuur kleinere gemeenten	275	0	275
69693 Provinciale Regietafel	0	225	225
Totaal 8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid	2.470	305	2.775
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	24.516	1.327	25.842
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	48.264	1.346	49.610
Totaal Lasten	48.264	1.346	49.610
Baten			
8 Provincie midden in de samenleving			
8.1 Regiodeals			
8.1.1 Regiodeals			
69333 T1P1 Brightl Institute Future of Farming	7.325	0	7.325
69336 T2P5 Programma jeugd voeding en gezondheid	449	0	449
69337 T3P6 Fieldlab Future Farming	274	0	274
69338 T3P7 Fieldlab voeding en gezondheid	247	0	247
69339 T3P8 Fieldlab Techn Innovations smart I	235	0	235

8. Provincie midden in de samenleving

Exploitatie	Gewijzigde begroting 2024 tot Voorjaarsnota	Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2024	Begroting 2024 na wijziging
69340 T3P9 Fieldlab grensoverschrs ondernemen	191	0	191
69349 T5P18 Duurzaamheid circulariteit Fontys	42	0	42
69471 T1P21 Poultry Research Center	750	0	750
69473 T1P23 Ontwerp Food Factory Pilot Plant	263	0	263
69474 T1P24 Shared Facilities RD productontw	975	0	975
69475 T2P25 LIFI	540	0	540
69476 T3P26 Regio in de rugzak	312	0	312
69480 T4P31 Groene en rode spoor vakantiewon	290	0	290
69481 T4P32 Aanpak synth Drugscrimin fase 2	324	0	324
69482 T4P33 KVO gecertificeerd buitengebied	81	0	81
69483 T4P34 Restorative justice in NLimburg	54	0	54
69484 T4P35 Toek locaties stoppende agr ond	81	0	81
69489 Procesmiddelen VATkosten	190	0	190
69761 T1P42 Brightlands Next Generation Farming	2.603	0	2.603
Totaal 8.1.1 Regiodeals	15.225	0	15.225
Totaal 8.1 Regiodeals	15.225	0	15.225
8.2 Betrouwbare en integere overheid			
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen			
69848 DU Veilig Wonen	7	0	7
Totaal 8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	7	0	7
8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn			
68132 Management Autoriteit Interreg VA EMR	291	0	291
69631 Management Autoriteit Interreg VI	200	0	200
Totaal 8.2.3 Coördinatie internationalisering en Euregio Maas-Rijn	492	0	492
8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid			
63229 Grenspalen	6	0	6
69693 Provinciale Regietafel	0	225	225
Totaal 8.2.5 Rijkstaken CdK en Weerbare Overheid	6	225	231
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	504	225	729
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	15.730	225	15.955
Totaal Baten	15.730	225	15.955
Saldo van baten en lasten	-32.534	-1.121	-33.655
Stortingen			
8 Provincie midden in de samenleving			
8.1 Regiodeals			
8.1.1 Regiodeals			
69767 Toevoeging PR Regiodeals 5e en 6e tranche	15.000	0	15.000

8. Provincie midden in de samenleving

Exploitatie	Gewijzigde begroting 2024 tot Voorjaarsnota	Begrotingswijziging Voorjaarsnota 2024	Begroting 2024 na wijziging
Totaal 8.1.1 Regiodeals	15.000	0	15.000
Totaal 8.1 Regiodeals	15.000	0	15.000
8.2 Betrouwbare en integere overheid			
8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen			
69768 PR Bestuurlijke vernieuwing	1.000	0	1.000
Totaal 8.2.1 Bestuurlijke verhoudingen	1.000	0	1.000
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs			
69769 Toevoeging PR 80 jaar bevrijding 2024	900	0	900
69944 Toevoeging PR Brightlands	1.083	0	1.083
Totaal 8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	1.983	0	1.983
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	2.983	0	2.983
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	17.983	0	17.983
Totaal Stortingen	17.983	0	17.983
Onttrekkingen			
8 Provincie midden in de samenleving			
8.1 Regiodeals			
8.1.1 Regiodeals			
69933 Aanwending algemene reserve vrije deel	1.750	0	1.750
Totaal 8.1.1 Regiodeals	1.750	0	1.750
Totaal 8.1 Regiodeals	1.750	0	1.750
8.2 Betrouwbare en integere overheid			
8.2.4 Externe relaties en Public Affairs			
69805 Aanwending PR 80 jaar bevrijding 2024	900	0	900
69945 Aanwending algemene reserve vrije deel	1.083	0	1.083
69977 Aanwending PR onvoorziene uitgaven	0	250	250
Totaal 8.2.4 Externe relaties en Public Affairs	1.983	250	2.233
Totaal 8.2 Betrouwbare en integere overheid	1.983	250	2.233
Totaal 8 Provincie midden in de samenleving	3.733	250	3.983
Totaal Onttrekkingen	3.733	250	3.983
Saldo mutatie reserves	-14.250	250	-14.000
Resultaat	-46.784	-871	-47.655

8. Provincie midden in de samenleving